

Súd: Okresný súd Bratislava I
Spisová značka: 19C/87/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1113214933
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 11. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ágnes Nagyová
ECLI: ECLI:SK:OSBA1:2019:1113214933.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bratislava I sudkyňou Mgr. Ágnes Nagyovou v právnej veci žalobkyne: K.. X.. O.. S. J., R.. XX.XX.XXXX, E. XX/A, Bratislava, právne zast.: Kolíková & Partners, s.r.o., IČO: 47 239 441, Radvanská 21, Bratislava, proti žalovanému: Slovenská republika, v mene ktorej koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné nám. 13, Bratislava, o náhradu škody a nemajetkovej ujmy,

rozhodol:

I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobkyni sumu 13,94 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,75% ročne zo sumy 13,94 eur od 11.02.2013 do zaplatenia titulom náhrady škody a sumu 800,- eur titulom náhrady nemajetkovej ujmy v lehote do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Súd žalobu vo zvyšnej časti z a m i e t a .

III. Žalovanému sa nárok na náhradu trov konania n e p r i z n á v a .

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobkyňa sa žalobou doručenou súdu dňa 25.04.2013 domáhala vydania rozhodnutia, ktorým by súd žalovaného zaviazal na zaplatenie sumy 52 598,63 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9,75% ročne od 11.02.2013 do zaplatenia, a to titulom náhrady škody vo výške 2 598,63 eur a nemajetkovej ujmy vo výške 50 000,- eur v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci.

2. Nárok na náhradu škody a nemajetkovej ujmy žalobkyňa odôvodnila titulom jej nezákonného prevzatia a následného držania v ústave zdravotníckej starostlivosti - vo Fakultnej nemocnici s poliklinikou Bratislava, I. Psychiatrická klinika FNŠPB a LF UK, Mickiewiczova 13, Bratislava, teda v dôsledku jej nezákonnej detencie a obmedzenia jej osobnej slobody od 11.04.2008 do 30.04.2008, t.j. s poukazom na ustanovenie § 3 ods. 1 písm. b) v spojení s § 7 zákona č. 514/2003 Z. z. Tvrdila, že nezákonnosť uvedeného zásahu do jej osobnej slobody vyplýva z uznesenia Okresného súdu Bratislava I č. k. 1Pu/86/2008-178 z 08.07.2011, ktorým bolo rozhodnuté, že jej prevzatie zo dňa 11.04.2008 nemalo zákonné dôvody. Uvedenému rozhodnutiu však predchádzalo to, že ju dňa 11.04.2008 záchranná služba odviezla na psychiatrickú kliniku, kde sa rozhodlo o jej držaní na klinike bez jej súhlasu. Okresný súd Bratislava I uznesením č. k. 1Pu/86/2008-6 zo dňa 14.04.2008 bez jej výsluchu vyslovil, že jej prevzatie do ústavu zdravotníckej starostlivosti malo zákonné dôvody. Žalobkyňa podala proti uvedenému uzneseniu odvolanie, avšak ešte dňa 30.04.2008 bola z uvedeného ústavu prepustená, preto bolo konanie o vyslovení prípustnosti ďalšieho držania v ústave zastavené uznesením č. k. 1Pu/86/2008-16 zo dňa 12.05.2008. Odvolací súd uznesením č. k. 11CoP/208/2008-31 zo dňa 19.11.2008 potvrdil žalobkyňou napadnuté uznesenie okresného súdu, žalobkyňa však voči rozhodnutiu odvolacieho súdu podala dovolanie. Najvyšší súd SR uznesením sp. zn. 5Cdo/17/2009 z 25.02.2009 zrušil uznesenie okresného súdu zo dňa 14.04.2008 a uznesenie krajského súdu z 19.11.2008, podľa žalobkyne najmä

z dôvodu, že nebola vypočítaná v konaní pred súdom prvej inštancie. Okresný súd následne vykonal dokazovanie výsluchmi príbuzných žalobkyne a lekárov ústavu zdravotníckej starostlivosti, nakoniec uznesením zo dňa 08.07.2011 rozhodol tak, že prevzatie žalobkyne do ústavu bez jej súhlasu nemalo zákonné dôvody a konanie zastavil. Uvedené uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 02.08.2011.

3. Žalobkyňa si titulom nezákonnej detencie v ústave zdravotníckej starostlivosti uplatnila náhradu škody a nemajetkovej ujmy v nasledovnom rozsahu:

3.1 Skutočnú škodu si uplatnila vo výške 54,60 eur, ktorá podľa jej udania vznikla v podobe nákladov spojených s návštevami u psychológa, ktoré boli nevyhnutné vzhľadom na traumy, ktorú utrpela počas detencie, na strach z lekárov a samotný fakt prepustenia z psychiatrického ústavu. Tvrdila, že nutnosť individuálnych psychoterapií potvrdil aj ošetrojúci klinický psychológ PhDr. Tibor Hrozňák, u ktorého absolvovala sedenia v období od 09.06.2008 do 08.09.2008, za ktoré uhradila spolu sumu 179,25 eur. Časť jej výdavkov bola preplatená poisťovňou formou príspevku, zvyšok si však žalobkyňa uplatnila voči štátu titulom skutočnej škody.

3.2 Škodu v podobe ušlého zisku vo výške 1 333,14 eur si žalobkyňa uplatnila titulom zmenšenia jej príjmu v dôsledku hospitalizácie od 11.04.2008 do 30.04.2008 a práceneschopnosti od 14.05.2008 do 25.05.2008 a od 03.06.2008 do 16.06.2008, zníženého pracovného úväzku od 01.09.2008 do 31.07.2009, nezamestnanosti od 01.08.2009 do 31.08.2009 a straty na druhom pilieri. Žalobkyňa uviedla, že počas hospitalizácie (nezákonnej detencie) mala čistý príjem vo výške 244,61 eur, hoci jej čistý mesačný príjem v roku 2008 bol vo výške 479,02 eur. Uplatnila si preto rozdiel v mesačnom príjme, a to sumu 234,41 eur ($479,02 - 244,61 = 234,41$ eur). V dôsledku práceneschopnosti v mesiaci máj a jún 2008, t.j. podľa udania žalobkyne po prepustení z ústavu zdravotníckej starostlivosti mala zhoršený zdravotný stav, trpela nespavosťou, či abstinenčnými príznakmi po vysadení psychofarmatík, mala čistý príjem spolu v sume 791,44 eur, titulom ušlého zisku si preto uplatnila rozdiel medzi čistým príjmom počas práceneschopnosti a bežným čistým príjmom, v sume 166,60 eur ($958,04 - 791,44 = 166,60$ eur). Ďalej podľa žaloby žalobkyňa na základe odporúčania psychológa požiadala svojho zamestnávateľa o zníženie pracovného úväzku od 01.09.2008 do 31.07.2009 na 86%, pričom uvedené odôvodňovala jej psychickým a fyzickým zdravím po prepustení z ústavu, nepríjemnými zážitkami a pocitom bezmocnosti, neschopnosťou vykonávať prácu v plnej miere. Vzhľadom na uvedené si uplatnila rozdiel medzi jej čistým príjmom počas 100% pracovného úväzku a čistým príjmom počas zníženého pracovného úväzku, v sume 661,22 eur. Žalobkyňa si ako ušlý zisk uplatnila aj sumu 182,30 eur titulom jej nezamestnanosti, t.j. rozdielu jej základného čistého príjmu v roku 2009 (497,30 eur) a vyplatenej dávky v nezamestnanosti za mesiac august 2009 (315,- eur), pričom uviedla, že dňa 30.06.2009 požiadala o rozviazanie pracovného pomeru, pretože atmosféra na pracovisku bola pre ňu ťažko zvládnuteľná, poukázala na negatívne reakcie v prostredí jej zamestnania, zo strany jej kolegov a študentov. Nakoniec si titulom ušlého zisku uplatnila aj stratu na príspevku do druhého piliera v sume 88,61 eur, pretože v mesiacoch apríl a máj 2008 a august 2009 neprispela na svoj starobný dôchodok takou čiastkou ako v štandardných mesiacoch, a to v priamej súvislosti s nezákonnou detenciou a jej následkami.

3.3 Žalobkyňa si uplatnila aj sumu 1 210,89 eur titulom náhrady trov právneho zastúpenia v konaní vedenom pred Okresným súdom Bratislava I sp. zn. 1Pu/86/2008.

3.4 Náhradu nemajetkovej ujmy si žalobkyňa uplatnila vo výške 20 000,- eur titulom nezákonnej detencie, negatívneho dopadu na jej rodinné a pracovné prostredie a zdĺhavého súdneho konania s opätovnou viktimizáciou. Uviedla, že v súvislosti s nezákonnou detenciou utrpela vážnu ujmu v dôsledku hrubého zásahu do jej osobnostných práv. V rámci podmienok jej držania na psychiatrickom oddelení poukázala na spôsob jej prevzatia na psychiatrické oddelenie, držanie v kletke, hrozbu liečby elektrošokmi, obťažovanie mužskými pacientmi a nesprávne určenie pohlavnej choroby. Mala za to, že nedobrovoľné absolvovanie uvedených podmienok bez splnenia zákonných predpokladov predstavuje vážne narušenie jej integrity v rozpore s čl. 17 ods. 6 Ústavy SR a čl. 3 a 5 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. K ňou namietanému negatívne dopadu detencie na jej rodinné a pracovné prostredie uviedla, že v dôsledku jej hospitalizácie na psychiatrickom oddelení ju opustil partner, musela zmeniť pracovné prostredie a vyrovnávať sa s reakciou okolia. Tvrdila, že ťažkosti po skončení hospitalizácie (strata na váhe, nespavosť, búšenie srdca) viedli k opakovanej práceneschopnosti a na prekonanie traumy potrebovala pomoc psychológa. O to väčšími, že bola konfrontovaná s poznámkami kolegov a žiakov, čo viedlo k nutnosti ukončiť pôsobenie v

zamestnaní. Podnety z okolia (napr. húkajúca sanitka) pripomínali žalobkyni rôzne momenty z držania na psychiatrickom oddelení a vyvolávali obavu z opätovného držania. Žalobkyňa sa v práci bráni vedúcim pozíciám, keďže vo vedúcej pozícii zažila nedobrovoľné prevzatie na psychiatriu a pociťuje úzkosť, ak sa opakujú okolnosti, za ktorých bola odvezená záchranou službou (nedostatok vody, teplo). Poukázala na bolesť a bezmocnosť jej rodičov a brata, na ich finančné straty počas neprítomnosti v práci, keďže v dôsledku detencie si museli prispôbiť svoje pracovné povinnosti. Žalobkyňa si náhradu nemajetkovej ujmy uplatnila aj z dôvodu zdĺhavého súdneho konania vedeného pred Okresným súdom Bratislava I sp. zn. 1Pu/86/2008 a opakovanej viktimizácii zosilnenej prítomnosťou ošetrojúcich lekárov na súdnych pojednávaniach, pričom poukázala na to, že súd prvej inštancie opakovane nerešpektoval právny názor Najvyššieho súdu SR vyslovený v uvedenej veci a vydal ďalšie dve uznesenia o zákonnosti prevzatia žalobkyne do ústavu.

4. Žalobkyňa si uplatnila náhradu nemajetkovej ujmy aj vo výške (pôvodne) 30 000,- eur titulom nesprávneho úradného postupu Ministerstva spravodlivosti SR s odôvodnením, že predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody pred Ministerstvom spravodlivosti SR prebehlo úzko formálne, ministerstvo nereagovalo na opakované výzvy právneho zástupcu na osobné rokovanie, či vysvetlenie prípadných nejasností. Podľa žalobkyne nemožno hovoriť o skutočnom prerokovaní jej žiadosti, pretože priebeh „prerokovania“ nenasvedčoval úmyslu zákonodarcu spojený so zákonom č. 514/2003 Z. z. Namietala, že ministerstvo v odpovedi zo dňa 06.02.2013 nekonkretizovalo dôvody, pre ktoré neuspokojí nárok žalobkyne. Proces a aj výsledok predbežného prerokovania ministerstvom žalobkyňa pociťovala ako opovrhnutie zo strany štátnej moci jej bolestnou situáciou, ako pokračovanie zásahu začatého nezákonnou detenciou. Žalobu v predmetnej časti čiastočne zobrala späť a s poukazom na ustanovenie § 17 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z. si uplatnila už len sumu 16 885,- eur.

5. Žalovaný dňa 26.06.2013 predložil súdu vyjadrenie k žalobe, v ktorom žiadal žalobu zamietnuť, zároveň vzniesol námietku premlčania. Poukázal na to, že uznesenie Okresného súdu Bratislava č. k. 1Pu/86/2008-6 z 14.04.2008 a uznesenie Krajského súdu v Bratislave č. k. 11CoP/208/2008-31 z 19.11.2008 boli zrušené uznesením Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/17/2009 z 25.02.2009, teda mal za to, že premlčacia lehota začala plynúť dňom doručenia uznesenia dovolacieho súdu žalobkyni, t.j. dňa 12.03.2009 a uplynula dňa 12.03.2012. Žalobkyňa však nárok na predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody doručila Ministerstvu spravodlivosti SR až dňa 10.08.2012, preto žalovaný mal za to, že si žalobkyňa uplatnila premlčaný nárok.

5.1 Napriek vznesenej námietke premlčania sa žalovaný vyjadril aj k žalobkyňou uplatnenému nároku na náhradu škody a nemajetkovej ujmy. Ohľadom skutočnej škody vo výške 54,60 eur poukázal na to, že žalobkyni bola poskytnutá zdravotná starostlivosť nezmluvným poskytovateľom zdravotnej starostlivosti, a to v počte 25 sedení, ktorá bola odsúhlasená revíznym lekárom zdravotnej poisťovne Dôvera. Z tohto dôvodu mal žalovaný za to, že si žalobkyňa mala uplatniť náhradu škody voči poisťovni, ak jej neboli uhradené schválené počty sedení v plnom rozsahu. Zároveň však žalovaný namietal, že žalobkyňa absolvovala sedenia u nezmluvného lekára, preto tvrdil, že žalobkyňa nepreukázala, že by rovnaká skutočná škoda bola vznikla aj v prípade výberu zmluvného psychológa. Čo sa týka požadovaného ušlého zisku, žalovaný spochybnil výpočet tohto ušlého zisku v časti zníženého pracovného úväzku vzhľadom na skutočnú mzdu žalobkyne za rok 2008 a 2009. K náhrade škody z dôvodu nezamestnanosti žalobkyne žalovaný poukázal na to, že samotná žalobkyňa vyzývala svojho bývalého zamestnávateľa o upustenie od rozširovania nepravdivých informácií, z tohto dôvodu nie je možné prípadnú vzniknutú škodu uplatňovať ako nárok z titulu nezákonnej detencie. Okrem toho uviedol, že nezamestnanosť žalobkyne bola výsledkom jej osobného rozhodnutia. Pokiaľ ide o ušlý zisk v podobe straty na príspevku do druhého piliera, žalovaný považoval sumu 88,61 eur za veľmi hypotetickú a stanovenie referenčného príspevku do druhého piliera na 55,29 eur za nesprávne. Uplatnenú náhradu trov právneho zastúpenia žalovaný považoval za nepreukázanú, keďže samotné vyčíslenie trov právneho zastúpenia nepreukazuje, že škoda skutočne vznikla. Žalovaný v prípade uplatnenej náhrady škody v podobe ušlého zisku namietal aj nedostatok príčinnej súvislosti, keď uviedol, že si žalobkyňa uplatňuje ušlý zisk vypočítaný na základe čiastkových nárokov, ktorých priama príčinná súvislosť ako nevyhnutná podmienka pre priznanie náhrady škody s nezákonnou detenciou je vysoko spochybniteľná. Na zníženie pracovného úväzku a aj následnú nezamestnanosť podľa žalovaného nie je možné nahliadať ako na priame dôsledky nevypočítania žalobkyne v konaní sp. zn. 1Pu/86/2008 a nedoručenia uznesenia z 14.04.2008. Taktiež mal za to, že nemôže niesť zodpovednosť za reakcie okolia, ktoré sčasti viedli k rozhodnutiu žalobkyne ohľadom zníženého pracovného úväzku, k rozhodnutiu skončiť pracovný pomer

a s tým súvisiacou nezamestnanosťou. Ohľadom náhrady nemajetkovej ujmy mal žalovaný niekoľko výhrad. Tvrdil, že žalobkyňa nepreukázala ani vznik nemajetkovej ujmy, ani splnenie podmienok pre možnosť priznania náhrady v peniazoch. Okrem toho poukázal na to, že žalobkyňa veľmi podrobne opisuje podmienky v ústave zdravotníckej starostlivosti a ich dopad na jej psychiku, mal preto za to, že značná miera následkov na osobný život žalobkyne vyplývala z nepriaznivých podmienok, ktoré prevládali v ústave zdravotnej starostlivosti. Z tohto dôvodu preto žalovaný tvrdil, že nemôže niesť zodpovednosť za podmienky a stav poskytovania zdravotnej starostlivosti v ústavoch zdravotníckej starostlivosti, preto nemôže byť ani pasívne legitimovaný. Žalovaný poukázal i na neprimeranosť výšky uplatnenej náhrady nemajetkovej ujmy aj vzhľadom na § 17 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z. Pokiaľ ide o požadovanú náhradu nemajetkovej ujmy v sume 30 000,- eur, žalovaný upozornil na to, že predmetný nárok nebol predbežne prerokovaný. Tiež uviedol, že medzi týmto nárokom a nezákonnou detenciou nie je príčinná súvislosť a nespokojnosť s výsledkom procesu predbežného prerokovania nie je možné odzrkadliť vo zvýšení požadovanej náhrady nemajetkovej ujmy ako istej formy odplaty za neuspokojenie nároku v procese predbežného prerokovania. Nakoniec žalovaný poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/185/2011 a na to, že v prípade požadovanej náhrady nemajetkovej ujmy nie je možné uplatniť si aj úrok z omeškania.

6. Žalobkyňa vo svojom vyjadrení doručenom súdu dňa 22.04.2014 nesúhlasila so vznesenou námietkou premlčania, keď mala za to, že nezákonnosť detencie bola výsledkom uznesenia okresného súdu z 08.07.2011, a nie uznesenia najvyššieho súdu z 25.02.2009, pretože po ňom ešte pokračovalo konanie o zákonnosti detencie. Z tohto dôvodu tvrdila, že premlčacia lehota začala plynúť až právoplatnosťou uznesenia okresného súdu z 08.07.2011, t.j. dňom 02.08.2011, a keďže si žalobkyňa svoj nárok uplatnila u žalovaného dňa 10.08.2012, mala za to, že nárok nie je premlčaný.

6.1 Súčasne sa vyjadrila i k procesnej obrane žalovaného nasledovne. Vo vzťahu k požadovanej skutočnej škode, teda k nákladom spojenými so sedeniami u nezmluvného psychológa, žalobkyňa poukázala na § 11 ods. 3 zákona č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti a na to, že každý má právo na výber poskytovateľa zdravotnej starostlivosti. Tvrdila, že po detencii si jej zdravotný stav vyžadoval absolvovanie terapie za účelom zvládnutia návratu do pracovného a bežného spoločenského života, avšak si musela vybrať takého terapeuta, ku ktorému mala pocit dôvery. Mala za to, že ju nebolo možné obmedzovať na výber iba takých psychológov, ktorí majú zmluvný vzťah s jej zdravotnou poisťovňou. Vo vzťahu k ušlému zisku čo do zmenšenia príjmu kvôli hospitalizácii a následnej práceneschopnosti žalobkyňa nepovažovala nárok za sporný z dôvodu, že žalovaný túto časť nenamietal, ani nespochybnil. Žalobkyňa ďalej vysvetlila výpočet ušlého zisku v súvislosti so znížením pracovného úväzku. Uviedla, že za obdobie od septembra 2008 do júla 2009 vychádzala iba z pravidelných každomesačných zložiek platu (tarifný plat, zvýšenie tarifného platu a osobný príplatok), mimoriadne odmeny ako nepravidelné nadstavbové zložky príjmu nezarátala do základného platu. Ohľadom ušlého zisku kvôli nezamestnanosti dodala, že jej rozhodnutie ukončiť pracovný pomer nemožno izolovať od ostatných udalostí - počnúc od detencie. Tvrdila, že práve nezákonná detencia a následne rad vzájomne súvisiacich príčin ju viedli k uvedenému rozhodnutiu. Vo vzťahu k ušlému zisku titulom straty na príspevku do druhého piliera žalobkyňa uviedla, že hoci žalovaný považoval uplatnený nárok za hypotetický a výšku škody za nesprávny, napriek tomu žalovaný neuviedol, v čom vidí hypotetickosť a nesprávnosť. Pokiaľ ide o náhradu nemajetkovej ujmy, žalobkyňa poukázala na to, že s jej prevzatím a držaním na psychiatrickej klinike bez jej súhlasu boli spojené určité podmienky obmedzenia jej osobnej slobody, ktoré boli pre ňu ponížujúce a zasahujúce do jej dôstojnosti. Tvrdila, že nenamietala podmienky a stav poskytovania zdravotnej starostlivosti, ale to, že musela nedobrovoľne a nezákonným spôsobom podstúpiť existujúce podmienky. K príčinnej súvislosti medzi vznikom škody a nezákonnou detenciou žalobkyňa dodala, že argumentácia žalovaného vybočuje z medzí zákonom uloženou zodpovednosťou štátu. Uviedla, že práve poznámky okolia vytvorili taký tlak, pre ktorý sa rozhodla urobiť zmeny vo svojom živote, ktoré by inak nemusela robiť.

6.2 Žalobkyňa vzhľadom na vyjadrenie žalovaného ohľadom obmedzenia výšky náhrady nemajetkovej ujmy zobrala žalobu čiastočne späť, keď namiesto sumy 30 000,- eur ako náhrady nemajetkovej ujmy titulom nesprávneho úradného postupu si uplatnila sumu 16 885,- eur (o 13 115,- eur menej), a to vzhľadom na zmenu právnej úpravy v dôsledku zákona č. 412/2012 Z. z. Ďalej uviedla, že žiadosť o predbežné prerokovanie nároku v tejto časti bola podaná dňa 09.12.2013, pričom Ministerstvo spravodlivosti SR ešte k predmetnej žiadosti nepodalalo stanovisko. Nárok na náhradu nemajetkovej ujmy si v tejto časti uplatnila titulom nesprávneho úradného postupu Ministerstva spravodlivosti SR,

ktorý odôvodnila tým, že vzhľadom na všetky okolnosti veci odôvodnene očakávala, že sa vec definitívne skončí v konaní o predbežnom prerokovaní nároku na náhradu škody a bude môcť túto vec ukončiť a vrátiť sa plnohodnotne do bežného života bez toho, aby bola opätovne nútená sa zaoberať pôvodným konaním. Žalovaný však jej žiadosti nevyhovel, následne celý priebeh prerokovania žiadosti predstavoval pre žalobkyňu nadväzujúcu ujmu, tvrdila, že stav trvania ujmy v dôsledku nezákonného postupu orgánov štátu tak u nej pokračuje, pričom mala za zrejmé, že kým nedôjde k ukončeniu predmetného súdneho sporu, bude nútená vracaať sa a oživovať si spomienky na okolnosti týkajúce sa samotnej nezákonnej detencie a súdneho konania, ktoré ju sprevádzalo.

7. Žalovaný listom zo dňa 23.04.2014 uviedol, že nespochybnil právo žalobkyne na výber poskytovateľa zdravotnej starostlivosti, avšak taktiež výber zdravotnej poisťovne je na rozhodnutí poistenca. Mal za to, že poisťovňa žalobkyne má určite uzatvorené zmluvy s veľkým počtom poskytovateľov a žalobkyňa neuviedla dôvod, pre ktorý jej žiaden zo zmluvných poskytovateľov nevyhovoval, resp. z akého dôvodu voči žiadnemu z nich nemala pocit dôvery. Podľa žalovaného, ak sa žalobkyňa rozhodla pre nezmluvného lekára, je nutné, aby bola pripravená si sama hradiť výdavky vyplývajúce z uvedenej skutočnosti a neočakávala náhradu zo strany štátu. K čiastočnému späťvzatiu žaloby žalovaný uviedol, že nemajetková ujma v sume 36 885,- eur stále prevyšuje maximálnu možnú mieru priznania odškodnenia nemajetkovej ujmy, ktorá je stanovená zákonom, a preto ju nie je možné priznať. Okrem toho mal za to, že sumu 16 885,- eur si žalobkyňa zjavne uplatňuje v súvislosti s iným titulom ako je nezákonná detencia, a to pre údajný nesprávny úradný postup Ministerstva spravodlivosti SR pri predbežnom prerokovaní nároku na náhradu škody titulom nezákonnej detencie. Podľa žalovaného však tu ide len o osobitný spôsob prejavu nespokojnosti s výsledkom procesu predbežného prerokovania, ktoré prebehlo štandardným spôsobom. Rovnako štandardným je v prípade nespokojnosti s výsledkom predbežného prerokovania uplatnenie si nároku na súde.

8. Súd v predmetnej veci rozhodol rozsudkom zo dňa 13.05.2014 tak, že konanie v časti o zaplatenie sumy 13 115,- eur zastavil, vo zvyšnej časti žalobu zamietol a žalovanému nepriznal náhradu trov konania. Uvedené rozhodnutie odôvodnil čiastočným späťvzatím žaloby a vznesenou námietkou premlčania.

9. Proti uvedenému rozsudku žalobkyňa podala odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd v Bratislave uznesením č. k. 5Co/625/2014-172 zo dňa 25.10.2016 tak, že v napadnutej zamietajúcej časti a v časti týkajúcej sa trov konania rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a v zrušenom rozsahu vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Z odôvodnenia uznesenia odvolacieho súdu vyplýva, že žalobkyňou uplatnený nárok je viazaný na výsledok konania vedeného pred prvoinštančným súdom pod sp. zn. 1Pu/86/2008, ktorý až uznesením zo dňa 08.07.2011 vyslovil, že prevzatie žalobkyne do ústavu zdravotníckej starostlivosti dňa 11.04.2008 nemalo zákonné dôvody. Pre náhradu škody je tak podstatná zákonnosť detencie, teda zákonnosť dôvodov prevzatia do detencie, odvolací súd sa tak stotožnil s názorom žalobkyne, že škodu možno uplatniť jedine podľa ustanovenia § 3 ods. 1 písm. b) v spojení s § 7 zákona č. 514/2003 Z. z. Odvolací súd uviedol, že Najvyšší súd SR v súdnej veci riešil výlučne procesnú stránku konania pred okresným súdom, pričom ustálil, že došlo k procesným pochybeniam, preto predchádzajúce rozhodnutia zrušil. Rozhodnutie dovolacieho súdu sa však netýkalo samotnej zákonnosti detencie. Tá bola predmetom ďalšieho dokazovania a o nej bolo rozhodnuté až dňa 08.07.2011. Podľa odvolacieho súdu až týmto momentom boli žalobkyňi zrejmé skutkové okolnosti, z ktorých bolo možné považovať osobu žalobkyne za poškodenú. Preto odvolací súd skonštatoval, že právo žalobkyne nie je premlčané.

10. Proti uvedenému uzneseniu odvolacieho súdu žalovaný podal dovolanie, o ktorom rozhodol Najvyšší súd SR uznesením sp. zn. 4Cdo/182/2017 zo dňa 26.09.2018 tak, že dovolanie odmietol a žalobkyňi priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania. Uvedené uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 16.11.2018.

11. Podľa § 470 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

Podľa § 470 ods. 2 CSP právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Ak sa tento zákon použije na konania začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, nemožno uplatňovať ustanovenia tohto zákona o predbežnom

prejednaní veci, popretí skutkových tvrdení protistrany a sudcovskej koncentracii konania, ak by boli v neprospech strany.

Podľa § 391 ods. 2 CSP, ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu.

Podľa § 391 ods. 3 CSP, ak odvolací súd zruší rozhodnutie súdu prvej inštancie a vráti mu vec na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, je povinný v odôvodnení rozhodnutia uviesť aj to, ako má súd prvej inštancie vo veci ďalej postupovať.

12. Vzhľadom na právny názor Krajského súdu v Bratislave vyjadrený v uznesení č. k. 5Co/625/2014-172 zo dňa 25.10.2016, t.j. že nárok žalobkyne nie je premlčaný, súd prvej inštancie pokračoval v konaní a za účelom prejednaní veci samej nariadil pojednávanie.

13. Žalobkyňa prostredníctvom svojho právneho zástupcu naďalej trvala na podanej žalobe v znení čiastočného späťvzatia žaloby. Tvrdila, že detenciou došlo k obmedzeniu jej osobnej slobody, slobody pohybu a práva na súkromie. Žalobkyňa v súvislosti so súdnym konaním sp. zn. 1Pu/86/2008 pociťovala, akoby sa s ňou konalo ako s nejakou vecou, či už pre nespravodlivo vedené súdne konanie, keďže nebola ani vypočutá, alebo pre podmienky na psychiatrii, kde vôbec nemala byť, či pre prístup zo strany žalovaného počas predbežného prerokovania jej nároku, keď k nej pristupoval ako ku stránke. Uviedla, že tieto pocity, ktoré hlboko zasiahli do jej ľudskej intimity a dôstojnosti, vyplývali najmä z nasledovných okolností: rozhodnutie o zákonnosti detencie bez jej výsluchu, nedoručenie jej rozhodnutia o prevzatí do zariadenia, stres zo zámeny s tetou O. J., ktorá bola na psychiatrii asi dva týždne pred 11.04.2008, agresívne a arogantné správanie personálu nemocnice, zatvorenie do klietkovej postele, opakované predvedenie na cvičenie študentov medicíny, stresujúce obavy z pohlavnej choroby, strach z lekármi navrhovanej elektrolicby, nekontrolované vstupy mužských obnažených pacientov na izbu žalobkyne a na toaletu, šok z toho, že na pracovisku žalobkyne všetci vedía o tom, že bola na psychiatrii, dokonca za ňu hľadali náhradu, otázky žiakov, či ešte bude učiť, zmena komunikácie zo strany niektorých kolegov jej spôsobili poruchy spánku, zvýšená precitlivosť na rôzne poznámky okolia jej spôsobovali vracanie, nespavosť a búšenie srdca, opustil ju priateľ, strach z lekárov, a pod. Žalobkyňa ďalej uviedla, že má vážne obavy, že by sa prítomnosťou na súde v predmetnej veci väčšmi prehýbil u nej pocit úzkosti a frustrácie. Čo sa týka požadovanej náhrady škody, žalobkyňa mala za to, že zdravotná starostlivosť poskytnutá psychológom bola podstatná z dôvodu, aby sa po nezákonnej detencii dokázala vrátiť do pracovného a sociálneho života. Dôveru si našla práve u N. T. H., ktorý jej výrazne pomohol v rehabilitácii. Tvrdila, že nie je na mieste požadovať náhradu škody od poisťovne, ktorá neposkytla príspevok v plnej výške, pretože škoda nevznikla v príčinnej súvislosti s konaním poisťovne, ale v súvislosti s nezákonnou detenciou. Mala za to, že nebyť nezákonnej detencie, nebola by potrebovala zdravotnú starostlivosť vo forme sedení u psychológa. Utrpela totiž traumou vyplývajúcu zo zážitkov počas detencie. Žalobkyňa tiež tvrdila, že k zníženiu pracovného úväzku, ku skončeniu pracovného pomeru, k práceneschopnosti došlo v súlade s odporúčaniami N. H., v nadväznosti na negatívny vývoj jej zdravotného stavu, a to v dôsledku nezákonnej detencie. Nezákonnú detenciu považovala za rozhodujúcu príčinu, ktorá spôsobila negatívnu reakciu okolia a v spojení s týmito reakciami žalobkyňa opustila svoju prácu. Považovala za nespravodlivé a neprimerané očakávať od nej, aby zotrvala v prostredí, ktoré je úzko späté s traumou, ktorú zažila. Ohľadom požadovanej výšky ušlého zisku za obdobie práceneschopnosti, zníženého pracovného úväzku, nezamestnanosti a stratu na druhom pilieri uviedla, že vypočítanie ušlého zisku tak, ako ho navrhuje žalovaný (podľa § 134 Zákonníka práce), by predstavovalo administratívne a finančné zaťaženie, pretože by bolo nutné podrobne prepočítavať každý štvrtrok zvlášť. Tiež tvrdila, že požaduje menej, ako jej pripadá podľa výpočtu označeného žalovaným. Ohľadom náhrady škody požadovanej titulom právneho zastúpenia žalobkyňa mala za to, že vznik škody nie je nutné preukázať relevantným dokladom o zaplatení trov právneho zastúpenia, ale stačí doklad o existencii týchto trov, t.j. faktúry od právneho zástupcu.

14. Žalovaný napriek rozhodnutiu odvolacieho súdu zotrval na vznesenej námietke premlčania a odkázal na svoje doterajšie vyjadrenia. V ostatnom namietal neexistenciu príčinnej súvislosti medzi vznikom ušlého zisku a nezákonným rozhodnutím, ktoré spočívalo v nevypočutí žalobkyne a nedoručení nezákonného rozhodnutia. Uviedol, že na práceneschopnosť, zníženie pracovného úväzku, nezamestnanosť a s tým spojenú stratu na druhom pilieri nie je možné nahliadať ako na priame dôsledky nezákonnosti rozhodnutia č. k. 1Pu/86/2008-6 zo dňa 14.04.2008. Poukázal na to, že príčinná súvislosť

nie je daná tam, kde do deja vstúpila iná - od právne kvalifikovanej okolnosti na strane štátu nezávislá skutočnosť, ktorá je pre vznik škody rozhodujúca, v tomto prípade v podobe prejavenej vôle žalobkyne v rozhodnutí požiadať svojho zamestnávateľa o zníženie pracovného úväzku, o skončenie pracovného pomeru, s čím je spojená následná nezamestnanosť žalobkyne a strata príspevkov na druhom pilieri, to všetko z dôvodu nepriaznivého pracovného prostredia. Podľa žalovaného v prospech uvedenej argumentácie svedčí aj skutočnosť, že nebyť týchto rozhodnutí žalobkyne by škoda v podobe ušlého zisku nevznikla, a to ani za súčasnej existencie nezákonného rozhodnutia. Žalovaný bol názoru, že si žalobkyňa mohla uplatniť nárok na náhradu škody jedine za hospitalizáciu v zmysle rozhodnutia zo dňa 14.04.2008, tu však namietal výpočet výšky škody, a to s poukazom na § 134 ods. 1 Zákonníka práce, pretože pri výpočte škody mala žalobkyňa vychádzať z obdobia pred nezákonnou detenciou (rozhodujúcim obdobím je kalendárny štvrťrok predchádzajúci štvrťroku, v ktorom sa zisťuje priemerný zárobok). Žalovaný v tejto súvislosti rozporoval aj výšku uplatneného nároku na náhradu ušlého zisku, pretože výpočet jednotlivých nárokov vychádza z nesprávnych referenčných údajov a je založený výlučne na selektívnom výbere jedného z mesiacov pri určení čistého príjmu žalobkyne. Takýto výpočet podľa žalovaného nie je spôsobilý hodnoverne preukázať prípadnú reálnu stratu na zárobku. Taktiež v prípade uplatnenej škody za sedenia u psychológa žalovaný tvrdil, že žalobkyňa neobjasnila, z akého dôvodu sa uskutočnili sedenia práve u nezmluvného psychológa, teda nepreukázala, že rovnaká skutočná škoda by bola vznikla aj v prípade výberu zmluvného psychológa na tento účel. Ohľadom uplatneného nároku na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 16 885,- eur žalovaný mal za to, že žalobkyňa nepreukázala existenciu nesprávneho úradného postupu, pričom na preukázanie existencie nesprávneho úradného postupu nepostačuje len všeobecné tvrdenie o jeho nesprávnosti, ale je potrebné poukázať na konkrétne zákonné ustanovenia, ktoré mali byť týmto postupom porušené. Žalovaný uviedol, že pri vybavovaní žiadosti o predbežné prerokovanie nároku postupoval v súlade so zákonom č. 514/2003 Z. z., pričom skutočnosť, že samotný výsledok predbežného prerokovania nebol podľa predstáv žalobkyne, automaticky nezakladá nesprávny úradný postup Ministerstva spravodlivosti SR. Práve naopak, následkom prípadnej nespokojnosti je podanie žaloby na súd, pričom túto situáciu predpokladá aj zákon č. 514/2003 Z. z. v ustanovení § 16 ods. 4. Tiež zdôraznil, že nespokojnosť s výsledkom procesu predbežného prerokovania nie je možné v žiadnom prípade odzrkadliť vo zvýšení požadovanej náhrady nemajetkovej ujmy ako istej formy odplaty za neuspokojenie nároku v procese predbežného prerokovania. Tento nárok tak žalovaný považoval za nepreukázaný a neodôvodnený. Čo sa týka nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v sume 20 000,- eur, žalovaný aj tu poukázal na povinnosť preukázania vzniku nemajetkovej ujmy. Žalobkyňou predložené čestné prehlásenia považoval za ničím nepodložené tvrdenia všeobecného charakteru, ktoré neosvedčujú ňou tvrdené skutočnosti. Písomné prehlásenia rodičov žalobkyne považoval za bezpredmetné v časti, v ktorej svedkovia poukazujú na to, ako konanie a rozhodovanie príslušných orgánov v prípade žalobkyne zasiahlo do ich osobnostných práv. Zároveň podľa žalovaného z čestného prehlásenia K.. U. J. A. a C. K. K. vyplýva, že tieto spájajú vznik negatívnych dôsledkov na strane žalobkyne predovšetkým so správaním jej kolegov a s neodôvodneným konaním a postupom zo strany nemocnice. Žalovaný tak mal za to, že žalobkyňa nepreukázala ani existenciu, ani výšku uplatnenej náhrady nemajetkovej ujmy v sume 20 000,- eur.

15. Súd po oboznámení sa s listinnými dôkazmi, ostatným obsahom spisu a pripojeným spisom Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 1Pu/86/2008 a po vykonaní dokazovania ustálil nasledovný skutkový a právny stav veci.

15.1 Z pripojeného spisu Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 1Pu/86/2008 súd zistil, že žalobkyňa bola privezená na psychiatrické oddelenie RZP zo školy, kde pracuje ako profesorka, pretože sa podozrivo správala. Po vyšetrení v ambulancii tvrdila, že komunikuje s bohom, rozprávala do odznaku narcisu, počula mužské aj ženské hlasy, ktoré jej prikazovali, čo má robiť. Určená jej bola diagnóza - akútna psychóza s príznakmi schizofrénie (viď uznesenie č. k. 1Pu/86/2008-6 z 14.04.2008). K.. X. O., N.. listom zo dňa 25.07.2008 uviedol, že prepustenie žalobkyne bolo vzhľadom na jej upravujúci sa zdravotný stav možné, doporučili jej pokračovať v liečbe ambulantným spôsobom. Pri prepustení bol jej stav diagnostikovaný ako nešpecifikovaná neorganická psychóza (F29). Z lekárskej správy K.. S. N. (neurologičky) zo dňa 17.04.2009 (č. I. 74 spisu sp. zn. 1Pu/86/2008) vyplýva, že nález z vyšetrenia EMG podporuje diagnózu tetanického syndrómu z roku 2007, taktiež tzv. neuralgiu nV 2. vetva I. sin. z roku 2007. Tetániu potvrdila v priebehu konania aj žalobkyňa.

15.2 Z oznámenia o výsledku predbežného prerokovania nároku na náhradu škody z 06.02.2013 súd zistil, že žiadosti žalobkyne o priznanie náhrady škody a nemajetkovej ujmy vo výške 21 387,74 eur

nebolo vyhovené z dôvodu nesplnenia predpokladov vzniku nároku na náhradu škody a taktiež z dôvodu, že ňou uplatnený nárok je premlčaný.

15.3 Z predbežnej prepúšťacej správy zo dňa 30.04.2008 vyplýva, že žalobkyňa bola hospitalizovaná na I. PK-FN, Mickiewiczova 13, Bratislava od 11.04. do 30.04.2008. Lekár jej doporučil užívať liek Zyprexa a pravidelné kontroly u amb. psychiatra, prvú do 3 dní, tiež kontrolu u praktického lekára.

15.4 Z potvrdenia N.. T. H., klinického psychológa zo dňa 26.10.2011 vyplýva, že žalobkyňa absolvovala v roku 2008 individuálne psychoterapie v rozsahu deviatich sedení v súvislosti s jej hospitalizáciou na Psychiatrickej klinike FNŠP a LFUK v Bratislave od 11.04.2008 do 30.04.2008. Podľa tohto potvrdenia bolo nutné pre žalobkyňu absolvovať psychoterapiu, aby mohla zvládnuť záťaž spojenú s návratom do pracovného prostredia a spoločenského života. Z príjmových pokladničných dokladov na č. I. 28 - 29 súd zistil, že žalobkyňa uhradila uvedenému psychológovi sumu 7x 600,- Sk (139,41 eur). Z výpisu z účtu žalobkyne súd mal tiež za preukázané, že Dôvera poisťovňa, a.s. uhradila žalobkyňi sumu 125,47 eur.

15.5 Z potvrdenia K.. A. J., všeobecného lekára pre dospelých zo dňa 02.11.2011 vyplýva, že žalobkyňa bola práceneschopná od 14.05.2008 do 25.05.2008 vrátane a od 03.06.2008 do 16.06.2008 vrátane. Súd zároveň z výpisu zo zdravotnej dokumentácie žalobkyne (č. I. 39) zistil, že žalobkyňa trpela nespavosťou už aj v októbri roku 2007, práceneschopná bola od 15.10.2007 do 25.10.2007, pričom jej bola stanovená diagnóza F32 (t.j. depresívne epizódy) a odporučený liek Magne B6. Dňa 24.10.2007 jej bola diagnostikovaná neuralgia a predpísaný liek Gabapentin-Teva 50x300 mg. Práceneschopná bola ďalej od 14.05.2008 do 27.05.2008 s rovnakou diagnózou F32. Dňa 27.05.2008 všeobecný lekár žalobkyne doplnil do jej zdravotnej dokumentácie, že bola hospitalizovaná od 11.04. do 30.04.2008 s diagnózou „prechodná psychotická porucha s príznakmi schizofrénie“. Zo dňa 02.06.2008 je uvedené zhoršenie stavu žalobkyne, nespavosť a PN od 03.06.2008.

15.6 Z potvrdenia K.. A. J. a N.. T. H. na č. I. 41 súd zistil, že obaja lekári odporučili žalobkyňi vzhľadom na jej hospitalizáciu od 11.04. do 30.04.2008 a následné niekoľkomesačné zdravotné a psychické problémy predchádzať prípadným komplikáciám stavu vytvorením podmienok na pracovisku, ktoré jej budú zabezpečovať optimálne zvládnuteľnú záťaž. Odporučili preto znížený úväzok učiteľa, upravený rozvrh v súlade s rovnomernou záťažou, nepokračovať vo výkone funkcie vedúcej Pk Aj, oslobodiť od obedových dozorov a čo najväčší kludový režim.

15.7 Žalobkyňa listom zo dňa 17.08.2008 požiadala svojho zamestnávateľa o zníženie pracovného úväzku učiteľa anglického jazyka na 19 hodín týždenne z dôvodu pretrvávajúcich zdravotných problémov. Dohodou o zmene pracovných podmienok zo dňa 31.08.2008 došlo k zmene úväzku žalobkyne na 19 hodín týždenne, a to od 01.09.2008. Žalobkyňa listom zo dňa 30.06.2009 požiadala o rozviazanie pracovného pomeru dohodou.

15.8 Z predložených výplatných pásov žalobkyne súd zistil, že žalobkyňa mala za mesiac apríl 2008 čistú mzdu v sume 7 369,- Sk, za mesiac máj 2008 mala čistú mzdu 10 443,- Sk, za mesiac jún 2008 čistú mzdu 13 400,- Sk, za mesiac september 2008 mala čistú mzdu 12 651,- Sk. Jej tarifný plat za rok 2009 bol vo výške 496,59 eur, osobný príplatok v sume 35,- eur a zvýšenie tarifného platu v sume 34,77 eur.

15.9 Žiadosťou o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody spôsobenej neprávny úradným postupom zo dňa 05.12.2013 žalobkyňa požiadala o náhradu nemajetkovej ujmy v sume 16 885,- eur. Oznámením o výsledku predbežného prerokovania nároku na náhradu škody zo dňa 17.04.2014 bolo žalobkyňi oznámené, že jej žiadosti nebolo vyhovené z dôvodu, že nebolo preukázané splnenie zákonných predpokladov vzniku nároku na náhradu škody, najmä existencia nesprávneho úradného postupu Ministerstva spravodlivosti SR.

16. Podľa § 3 ods. 1 písm. b) zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci v znení účinnom od 1.1.2013 (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z. z.“) štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti toho zákona, pri výkone verejnej moci nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody.

Podľa § 3 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. zodpovednosti podľa odseku 1 sa nemožno zbaviť.

Podľa § 7 zákona č. 514/2003 Z. z. právo na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o zatknutí, zadržaní alebo iným pozbavením osobnej slobody má ten, na kom bolo vykonané, ak bolo rozhodnutie zrušené ako nezákonné alebo pri ňom došlo k nesprávnemu úradnému postupu.

Podľa § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. štát zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote, nečinnosť orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné preťahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb; za nesprávny úradný postup sa nepovažuje postup alebo výsledok postupu Národnej rady Slovenskej republiky pri výkone jej pôsobnosti podľa čl. 86 písm. a) a d) Ústavy Slovenskej republiky a postup alebo výsledok postupu vlády Slovenskej republiky pri výkone jej pôsobnosti podľa čl. 119 písm. b) Ústavy Slovenskej republiky.

Podľa § 15 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, nezákonným zatknutím, zadržaní alebo iným pozbavením osobnej slobody, rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, ako aj nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je potrebné vopred predbežne prerokovať na základe písomnej žiadosti poškodeného o predbežné prerokovanie nároku (ďalej len „žiadosť“) s príslušným orgánom podľa § 4 a 11.

Podľa § 16 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z., ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody alebo uspokojí iba jeho časť do šiestich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti alebo ak príslušný orgán písomne oznámi poškodenému, že neuspokojí jeho nárok na náhradu škody, môže sa poškodený domáhať uspokojenia nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde. Pri uplatnení nároku na súde môže poškodený požadovať úhradu len v rozsahu nároku, ktorý bol predbežne prerokovaný, a z titulu, ktorý bol predbežne prerokovaný. Ak súd rozhodnutím o náhrade škody prizná poškodenému aj úrok z omeškania, lehota omeškania začína príslušnému orgánu plynúť najskôr dňom oznámenia, že neuspokojí nárok na náhradu škody, alebo uplynutím šesťmesačnej lehoty na predbežné prerokovania nároku, ak súd neurčí začiatok jej plynutia neskôr.

Podľa § 17 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

Podľa § 17 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. v prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.

Podľa § 17 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z. z. výška nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa odseku 2 sa určuje s prihliadnutím najmä na

- a) osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje,
- b) závažnosť vznikutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo,
- c) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote,
- d) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení.

Podľa § 18 ods. 1 a 3 zákona č. 514/2003 Z. z. náhrada škody zahŕňa aj náhradu účelne vynaložených trov konania, ktoré poškodenému vznikli v konaní, v ktorom bolo vydané nezákonné rozhodnutie alebo rozhodnutie o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutie o väzbe, zatknutí a inom pozbavení osobnej slobody alebo vykonané zadržanie a v konaní, v ktorom bolo rozhodnutie zrušené alebo bolo trestné stíhanie zastavené, alebo v ktorom bola vec postúpená inému orgánu. Súčasťou trov konania sú aj trovy právneho zastúpenia, ktoré zahŕňajú účelne vynaložené hotové výdavky a odmenu za zastupovanie, ktorá sa určí ako tarifná odmena advokáta. Súčasťou trov konania nie sú náklady na predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody pred príslušným orgánom.

Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný

platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

Podľa § 3 ods. 1 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, výška úrokov z omeškania je o osem percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

17. Na základe vykonaného dokazovania súd zistil, že sa na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 1Pu/86/2008 viedlo konanie o prípustnosti prevzatia a držania žalobkyne v ústave zdravotníckej starostlivosti. Z čestného prehlásenia žalobkyne (č. I. 25) a z uvedeného spisu súd zistil, že žalobkyňa bola učiteľkou anglického jazyka na gymnáziu a dňa 11.04.2008 cítila nevoľnosť, búšenie srdca, mala vysoký tlak, vplyvom tepla, menštruačných bolestí a stresov z predošlých konfliktov na pracovisku už nešla učiť ďalšiu hodinu, v tvári bola červená a vyzerala vyčerpane. Žalobkyňa bola v ten deň odvezená zo svojho pracoviska rýchlou zdravotnou službou do Fakultnej nemocnice s poliklinikou Bratislava, I. Psychiatrická klinika FN sPB a LF UK, Mickiewiczova 13, Bratislava, kde ju držali bez jej súhlasu 20 dní, do 30.04.2008. O zákonnosti jej prevzatia rozhodol súd uznesením zo dňa 14.04.2008, pričom súd nevykonal ani výsluch žalobkyne, ani jej nedoručil uvedené uznesenie. Z odôvodnenia tohto uznesenia vyplýva, že po vyšetrení v ambulancii žalobkyňa tvrdila, že komunikuje s bohom, rozprávala do odznaku narcisu, počula mužské aj ženské hlasy, ktoré jej prikazovali, čo má robiť. Určená jej bola diagnóza - akútna psychóza s príznakmi schizofrénie. Žalobkyňa v čestnom prehlásení potvrdila, že v čase jej prevzatia do ústavu si rozprávala sama pre seba, zo šoku začala imitovať, že má so sebou vysielачku a dožadovala sa policajtov, volala rôznych ľudí v snahe dokričať sa pomoci od niekoho známeho. Súd zároveň z výpisu zo zdravotnej dokumentácie žalobkyne (č. I. 39) zistil, že žalobkyňa trpela nespavosťou už aj v októbri roku 2007, práceneschopná bola od 15.10.2007 do 25.10.2007, pričom jej bola stanovená diagnóza F32 (t.j. depresívne epizódy) a odporúčaný liek Magne B6. Rovnako v októbri roku 2007 jej bola diagnostikovaná neuralgia a predpísaný liek Gabapentin-Teva 50x300 mg. Počas jej držania v ústave žalobkyňa tvrdila, že pociťovala stres zo zámeny s jej tetou O. J., ktorá bola na psychiatrii asi dva týždne pred 11.04.2008, sťažovala sa na agresívne a arogantné správanie personálu nemocnice, zatvorenie do klietkovej postele, opakované predvedenie na cvičenie študentov medicíny, mala stresujúce obavy z pohlavnej choroby, bála sa navrhovanej elektrolicby, poukazovala na nekontrolované vstupy mužských obnažených pacientov na jej izbu. Žalobkyňa sa následne voči uvedenému uzneseniu zo dňa 14.04.2008 odvolala, odvolací súd však uznesenie súdu prvej inštancie potvrdil. Medzičasom bola žalobkyňa prepustená z ústavu dňa 30.04.2008, pričom jej bolo doporučené pokračovať v liečbe ambulantným spôsobom u psychiatra. Pri prepustení bol jej stav diagnostikovaný ako nešpecifikovaná neorganická psychóza (F29). Žalobkyňa podala proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie, o ktorom Najvyšší súd SR rozhodol uznesením sp. zn. 5Cdo/17/2009 z 25.02.2009 tak, že zrušil uznesenie okresného súdu zo dňa 14.04.2008 a uznesenie krajského súdu z 19.11.2008. Okresný súd následne vykonal dokazovanie výsluchmi príbuzných žalobkyne a lekárov ústavu zdravotníckej starostlivosti, nakoniec uznesením zo dňa 08.07.2011 rozhodol tak, že prevzatie žalobkyne do ústavu bez jej súhlasu nemalo zákonné dôvody a konanie zastavil. Uvedené uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 02.08.2011. Žalobkyňa bola po prepustení z detencie práceneschopná od 14.05.2008 do 25.05.2008 vrátane a od 03.06.2008 do 16.06.2008 vrátane, taktiež absolvovala sedenia u klinického psychológa N. T. H., na odporúčanie ktorého od 01.09.2008 požiadala zamestnávateľa o skrátenie svojho pracovného úväzku na 86%. Žalobkyňa nakoniec ukončila svoj pracovný pomer výpoveďou a v mesiaci august 2009 bola nezamestnaná. Vzhľadom na vyššie uvedené si žalobkyňa uplatnila nárok na náhradu skutočnej škody v sume 54,60 eur z dôvodu vzniknutých nákladov spojených s návštevami u psychológa, ušlý zisk v sume 234,41 eur titulom práceneschopnosti počas hospitalizácie, ušlý zisk v sume 166,60 eur titulom práceneschopnosti v mesiaci máj a jún 2008, ušlý zisk v sume 661,22 eur titulom zníženého pracovného úväzku, ušlý zisk v sume 182,30 eur titulom jej nezamestnanosti a nakoniec ušlý zisk v sume 88,61 eur titulom straty na príspevku do druhého piliera. Uplatnila si taktiež náhradu trov konania - trov právneho zastúpenia v sume 1 210,89 eur, ktoré jej vznikli v konaní vedenom pred Okresným súdom Bratislava I sp. zn. 1Pu/86/2008. Za nezákonnú detenciu, negatívny dopad detencie na jej rodinné a pracovné prostredie a pre zdĺhavé súdne konanie s opätovnou viktimizáciou si uplatnila nárok na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 20 000,- eur a nakoniec titulom nesprávneho úradného postupu Ministerstva spravodlivosti SR v rámci predbežného prerokovania nároku žalobkyne na náhradu škody titulom nezákonnej detencie si uplatnila nemajetkovú ujmu vo výške 16 885,- eur.

18. V prípade zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci ide o objektívnu zodpovednosť štátu za škodu, ale len za súčasného splnenia troch podmienok - nezákonné rozhodnutie orgánu štátu alebo jeho nesprávny úradný postup, existencia škody ako majetkovej či nemajetkovej ujmy vyjadriteľnej v peniazoch a príčinná súvislosť medzi škodou a nezákonným rozhodnutím či nesprávnym úradným postupom.

19. Ohľadom prvej podmienky, ktorá musí byť splnená v prípade vzniku zodpovednosti štátu za škodu, a to nezákonné zadržanie alebo iné pozbavenie osobnej slobody, súd dospel k jednoznačnému záveru, že podmienka je splnená. V prejednávanej veci súd zistil a medzi stranami nebolo sporné, že žalobkyňa bola držaná v ústave zdravotníckej starostlivosti - v detencii, vo Fakultnej nemocnici s poliklinikou Bratislava, I. Psychiatrická klinika FNŠPB a LF UK, Mickiewiczova 13, Bratislava, bez jej súhlasu 20 dní, a to od 11.04.2008 do 30.04.2008. Hoci Okresný súd Bratislava I pôvodne uznesením č. k. 1Pu/86/2008-6 zo dňa 14.04.2008 vyslovil, že prevzatie do ústavu zdravotníckej starostlivosti malo zákonné dôvody, nakoniec však uznesením zo dňa 08.07.2011 rozhodol tak, že prevzatie žalobkyne do ústavu bez jej súhlasu nemalo zákonné dôvody a konanie zastavil. Uvedené uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 02.08.2011. Pretože v zmysle ustanovenia § 7 zákona č. 514/2003 Z. z. právo na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o zatknutí, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody má ten, na kom bolo vykonané, ak bolo rozhodnutie zrušené ako nezákonné alebo pri ňom došlo k nesprávnemu úradnému postupu, súd mal za to, že v predmetnej veci je naplnená dikcia uvedeného ustanovenia. Pokiaľ ide o námietku žalovaného, že nárok žalobkyne je premlčaný, súd prvej inštancie, viazaný právnym názorom odvolacieho súdu, sa touto námietkou opätovne nezaoberal, pretože Krajský súd v Bratislave v uznesení č. k. 5Co/625/2014-172 zo dňa 25.10.2016 skonštatoval, že právo žalobkyne nie je premlčané (bod 9. rozsudku).

20. Ďalšou podmienkou pre úspešné uplatnenie nároku na náhradu škody voči štátu je preukázanie vzniku škody a jej výšky. Základným predpokladom uplatnenia majetkovej satisfakcie je existencia škody, resp. nemajetkovej ujmy a skutočnosť, že došlo k neoprávnenému zásahu a majetková či nemajetková ujma už vznikla. Nakoniec treťou podmienkou je preukázanie príčinnej súvislosti medzi nezákonným zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody/ nesprávnym úradným postupom a vznikom škody a nemajetkovej ujmy. V právnej teórii sa týmto vzťahom označuje priama väzba vzťahov (objektívnych súvislostí), v rámci ktorého jeden jav (príčina) vyvoláva druhý jav (následok). O vzťah príčinnej súvislosti ide, ak je medzi nezákonným zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody/ nesprávnym úradným postupom a škodou vzťah príčiny a následku; ak bola príčinou škody iná skutočnosť, zodpovednosť za škodu nenastáva. Otázka príčinnej súvislosti nie je otázkou právnou, ide o jej skutkové posúdenie vo všetkých konkrétnych súvislostiach, pritom nie je rozhodujúce časové hľadisko, ale vecná súvislosť príčiny a následku, časová súvislosť ale napomáha pri posudzovaní vecnej súvislosti (R 21/1992). O vzťah príčinnej súvislosti medzi nezákonným zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody/ nesprávnym úradným postupom a škodou ide vtedy, ak škoda - majetková, resp. nemajetková ujma vznikla v dôsledku nezákonnej detencie/nesprávneho úradného postupu, teda ak je medzi nimi vzťah príčiny a následku, pri ktorom platí, že ak by nedošlo k nezákonnej detenii/nesprávnemu úradnému postupu, nevznikla by ani majetková či nemajetková ujma.

21. Čo sa týka žalobkyňou uplatnenej náhrady majetkovej škody, súd v konaní posudzoval uplatnenú náhradu škody samostatne tak, ako je uvedené v bode 3.1 až 3.3 tohto rozsudku.

21.1 Žalobkyňa si uplatnila nárok na náhradu skutočnej škody vo výške 54,60 eur titulom vzniknutých nákladov spojených s návštevami u klinického psychológa N. T. H. mesiac po tom, ako bola prepustená z ústavu zdravotníckej starostlivosti. Potrebu deviatich sedení v období od 9. júna 2008 do 8. septembra 2008 (č. I. 27-29) odôvodňovala traumou, ktorú utrpela počas detencie, strachom z lekárov a samotným prepustením z psychiatrického ústavu. Uvedené tvrdenie žalobkyne bolo potvrdené aj psychológom (bod 15.4 rozsudku), ktorý nutnosť psychoterapií vzhliadol v potrebe zvládnuť záťaž spojenú s návratom žalobkyne do pracovného prostredia a spoločenského života. Žalovaný s týmto nárokom žalobkyne nesúhlasil, nespochybnil síce právo žalobkyne na výber poskytovateľa zdravotnej starostlivosti, ale tvrdil, že v prípade neposkytnutia príspevku v plnom rozsahu poisťovňou si mala nárok na náhradu škody uplatniť priamo u zdravotnej poisťovne. Žalovaný zároveň nemal za preukázané, že by rovnaká skutočná škoda bola vznikla aj v prípade výberu zmluvného psychológa. Žalobkyňa v priebehu konania tvrdila, že za psychoterapiu uhradila spolu 179,25 eur, z uvedenej sumy jej zdravotná poisťovňa preplatila sumu 125,48 eur formou príspevku, keďže išlo o nezmluvného poskytovateľa zdravotnej starostlivosti. Súd

však z predložených príjmových pokladničných dokladov na č. I. 28 - 29 zistil, že žalobkyňa uhradila uvedenému psychológovi sumu 7x 600,- Sk (139,41 eur) a zdravotná poisťovňa žalobkyni poskytla príspevok v sume 125,47 eur. Rozdiel týchto súm potom predstavuje len sumu 13,94 eur a nie sumu 54,60 eur, ako uviedla žalobkyňa. Vzhľadom na listinné dôkazy (príjmové pokladničné doklady) mal súd za to, že žalobkyni preukázateľne vznikla škoda len v sume 13,94 eur. Súd pri predmetnom nároku mal za preukázanú aj príčinnú súvislosť medzi nezákonnou detenciou a vznikom škody, keďže žalobkyňa krátko po prepustení z ústavu vyhľadala odbornú pomoc na prekonanie stresu a traumy z nezákonnej detencie, čo potvrdil aj uvedený klinický psychológ. Hoci žalobkyňa predložila dôkaz o tom, že mala zdravotné problémy už niekoľko mesiacov pred jej nezákonnou detenciou, trpela nespavosťou, tetániou (bod 15.1 rozsudku), práceneschopná bola aj od 15.10.2007 do 25.10.2007, pričom jej bola stanovená diagnóza F32 (t.j. depresívne epizódy) a odporučený liek Magne B6, okrem toho búšenie srdca, nevoľnosť, vysoký krvný tlak a stres z konfliktov na pracovisku udávala aj v deň, kedy ju záchranná služba odviezla na psychiatrické oddelenie, súd mal vzhľadom na 20-dňové obmedzenie osobnej slobody, na držanie žalobkyne v ústave zdravotníckej starostlivosti, za preukázané, že sa žalobkyňa dôvodne, v súvislosti s nezákonnou detenciou obrátila na klinického psychológa s cieľom prekonať nemajetkovú ujmu z nezákonnej detencie. Vzhľadom na právo žalobkyne na slobodný výber poskytovateľa zdravotnej starostlivosti jej súd priznal náhradu škody v tejto časti, avšak len v sume 13,94 eur tak, ako je vyššie uvedené. Z predmetnej sumy potom súd priznal žalobkyni aj úrok z omeškania vo výške 8,75% ročne od 11.02.2013 do zaplatenia, t.j. odo dňa doručenia oznámenia o výsledku predbežného prerokovania nároku na náhradu škody žalobkyni v zmysle § 16 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z. Vo zvyšnej časti (t.j. 54,60 - 13,94 = 40,66 eur) žalovanú sumu a aj úrok z omeškania (nad 8,75% ročne) súd žalobu zamietol, v časti úroku z omeškania z dôvodu, že si žalobkyňa uplatnila úrok z omeškania v rozpore so zákonom.

21.2 Nárok na náhradu ušlého zisku vo výške 234,41 eur si žalobkyňa uplatnila v dôsledku zmenšenia jej príjmu za čas jej hospitalizácie od 11.04.2008 do 30.04.2008. Pri určení výšky tohto ušlého zisku vychádzala z rozdielu jej čistého príjmu za rok 2008, t.j. zo sumy 479,02 eur a čistého príjmu za mesiac, v ktorom bola hospitalizovaná, t.j. zo sumy 244,61 eur. Hoci žalovaný nespochybnil uvedený nárok na náhradu škody v podobe ušlého zisku za čas hospitalizácie žalobkyne, namietal však výpočet výšky škody, a to s poukazom na § 134 Zákonníka práce, keď mal za to, že pri výpočte škody mala žalobkyňa vychádzať z obdobia pred nezákonnou detenciou, t.j. rozhodujúcim obdobím v tomto prípade bol kalendárny štvrtrok predchádzajúci štvrtroku, v ktorom sa zisťuje priemerný zárobok. Žalovaný rozporoval výšku uplatneného nároku na náhradu ušlého zisku z dôvodu, že výpočet jednotlivých nárokov vychádza z nesprávnych referenčných údajov a je založený výlučne na selektívnom výbere jedného z mesiacov pri určení čistého príjmu žalobkyne. Takýto výpočet podľa žalovaného nie je spôsobilý hodnoverne preukázať prípadnú reálnu stratu na zárobku. Žalobkyňa, reagujúc na námietku žalovaného, tvrdila, že výpočet ušlého zisku tak, ako ho navrhuje žalovaný (podľa § 134 Zákonníka práce), by predstavoval administratívne a finančné zaťaženie, pretože by bolo nutné podrobne prepočítavať každý štvrtrok samostatne. Mala však za to, že požaduje menej, ako jej pripadá podľa výpočtu označeného žalovaným. Vzhľadom na uvedené súd dospel k záveru, že samotný nárok na náhradu škody v tejto časti nebol medzi stranami sporný, žalovaný však relevantným spôsobom spochybnil výšku požadovaného ušlého zisku, keď poukázal na ustanovenie § 134 Zákonníka práce. V zmysle § 134 ods. 2 a 4 Zákonníka práce je totiž rozhodujúcim obdobím kalendárny štvrtrok predchádzajúci štvrtroku, v ktorom sa zisťuje priemerný zárobok. Priemerný zárobok sa zisťuje vždy k prvému dňu kalendárneho mesiaca nasledujúceho po rozhodujúcom období a používa sa počas celého štvrtroka, ak tento zákon neustanovuje inak. Priemerný zárobok sa zisťuje ako priemerný hodinový zárobok. Ak sa podľa pracovnoprávných predpisov má použiť priemerný mesačný zárobok, postupuje sa tak, že priemerný hodinový zárobok sa vynásobí priemerným počtom pracovných hodín pripadajúcich v roku na jeden mesiac podľa týždenného pracovného času zamestnanca. Napriek tomu, že žalovaný poukázal na zákonný spôsob výpočtu priemerného zárobku za rozhodujúce obdobie, žalobkyňa neupravila výšku požadovaného ušlého zisku, ale zotrvala na správnosti svojho výpočtu a poznamenala, že žalovaným uvedený výpočet by bol administratívne a aj finančne náročný. Keďže v predmetnej časti došlo ku kvalifikovanému spochybneniu výšky uplatneného nároku žalovaným a žalobkyňa napriek tomu výšku ušlého zisku neprepočítala a neupravila, súdu zostala nepreukázaná výška tohto nároku, preto žalobkyni sumu vo výške 234,41 eur nepriznal. Bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno zaťažuje žalobkyňu, nie je povinnosťou súdu určiť správnu výšku požadovaného ušlého zisku z listinných dôkazov - z predložených výplatných pásov žalobkyne, práve naopak, správnosť svojho tvrdenia mala žalobkyňa preukázať. Aj keď žalobkyňou uvedené sumy čistej mzdy za obdobie hospitalizácie (č. I. 34) a za obdobie bez hospitalizácie (č. I. 44) vyplývajú z listinných dôkazov, uvedený výpočet nie je správny, resp. nie je v súlade so zákonom.

Žalovaný účinne poprel skutkové tvrdenia žalobkyne, uviedol zákonný spôsob výpočtu priemerného zárobku za rozhodujúce obdobie, žalobkyňa napriek uvedenému zotrvala na svojich tvrdeniach, nápravu neučinila, preto súd žalobe v tejto časti nevyhovel.

21.3 Čo sa týka nároku na náhradu ušlého zisku vo výške 166,60 eur, ktorý si žalobkyňa uplatnila z dôvodu straty na zárobku v čase práceneschopnosti v mesiaci máj a jún 2008 (od 14.05.2008 do 25.05.2008 a od 03.06.2008 do 16.06.2008), súd ho žalobkyňi nepriznal, a to z rovnakých dôvodov, ako jej nepriznal ani ušlý zisk titulom zmenšenia príjmu za čas jej hospitalizácie (bod 21.2 rozsudku). Súd mal z čestného prehlásenia žalobkyne, ako i z čestného prehlásenia jej rodinných príslušníkov (č. l. 83) za preukázané, že žalobkyňa po nezákonnej detencii potrebovala intenzívnu pomoc a podporu zo strany rodiny, žalobkyňa práceneschopnosť preukázala potvrdením od všeobecného lekára, dokonca uvedené vyplýva aj z jej zdravotnej dokumentácie. Hoci žalobkyňa mala zdravotné problémy zrejme už aj pred detenciou (bod 15.5 rozsudku), súd mal za to, že 20 dní detencie, ktorá bola nakoniec nezákonná, ju natoľko ovplyvnila, že sa nemohla v plnom rozsahu venovať práci, resp. že nezvládla návrat do pracovného a spoločenského života, pretože trpela aj abstinenčnými príznakmi po vysadení psychofarmatík. Vzhľadom na to, že žalobkyňa bola preukázateľne práceneschopná krátko po prepustení z ústavu zdravotníckej starostlivosti a práceneschopnosť bola vyvolaná práve nezákonnou detenciou, súd mal za preukázaný vznik škody a aj existenciu príčinnej súvislosti medzi nezákonnou detenciou a vznikom škody. Súd však nemal za preukázanú výšku žalovanej sumy, t.j. obdobne ako pri požadovanom ušlom zisku za hospitalizáciu. Žalovaný aj v prípade tohto nároku účinne spochybnil výpočet výšky škody s poukazom na príslušné ustanovenie Zákonníka práce, tvrdil, že takýto výpočet nie je spôsobilý hodnoverne preukázať prípadnú reálnu stratu na zárobku, žalobkyňa však napriek tomu zotrvala na ňou uvedených výpočtoch. Keďže žalobkyňa v tomto smere neuniesla dôkazné bremeno, súd žalobe v tejto časti nevyhovel.

21.4 Žalobkyňa si ďalej uplatnila nárok na náhradu ušlého zisku vo výške 661,22 eur a 182,30 eur, a to z dôvodu straty na zárobku pre zníženie pracovného pomeru za obdobie september 2008 až júl 2009 a z dôvodu nezamestnanosti v mesiaci august 2009. Súd však tieto nároky nepovažoval za preukázané, a to pre neexistenciu príčinnej súvislosti medzi nezákonnou detenciou a vznikom škody. Žalobkyňa tvrdila a aj preukázala (bod 15.6 rozsudku), že jej klinický psychológ odporučil predchádzať prípadným komplikáciám stavu vytvorením takých podmienok na pracovisku, ktoré jej budú zabezpečovať optimálne zvládnuteľnú záťaž, a to znížením pracovného úväzku, úpravou rozvrhu v súlade s rovnomernou záťažou a čo najväčší kludový režim. Žalobkyňa následne naozaj požiadala svojho zamestnávateľa o zníženie pracovného úväzku, ktorý jej vyhovel, a preto od 01.09.2008 mala pracovný úväzok len 86%. Vzhľadom na to, že žalobkyňa nepoberala 100% plat, a to odôvodňujúc práve nezákonnou detenciou, uplatnila si nárok na náhradu ušlého zisku spočívajúceho v rozdieli čistej mzdy pred a po znížení jej úväzku. Súd sa aj pri predmetnom nároku stotožnil s procesnou obranou žalovaného, a to neexistenciou príčinnej súvislosti medzi nezákonnou detenciou a vznikom škody. Súd nemal za preukázané, že znížený pracovný úväzok je priamym a jediným dôsledkom nezákonnej detencie v období od 11.04.2008 do 30.04.2008, a to vzhľadom na jej predchádzajúci zdravotný stav a taktiež prípadné konflikty na pracovisku (č. l. 25 - čestné prehlásenie). Povinnosťou súdu v konaní o náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z. je skúmanie aj existencie priamej a bezprostrednej príčinnej súvislosti medzi vznikom škody a nezákonnou detenciou, ktorú však súd v tomto prípade nevzhladol. Súd nemal za preukázané, že potreba zníženia pracovného úväzku žalobkyne na 86% je priamym a bezprostredným následkom práve nezákonnej detencie trvajúcej od 11.4.2008 do 30.04.2008. Žalobkyňa totiž sama predložila dôkaz (bod 15.5 rozsudku) - výpis z jej zdravotnej dokumentácie, z ktorého súd zistil, že žalobkyňa mala zdravotné problémy už niekoľko mesiacov pred jej nezákonnou detenciou, trpela nespavosťou, tetániou (bod 15.1 rozsudku), práceneschopná bola aj od 15.10.2007 do 25.10.2007, pričom jej bola stanovená diagnóza F32 (t.j. depresívne epizódy) a odporúčaný liek Magne B6. Dňa 24.10.2007 jej bola diagnostikovaná neuralgia a predpísaný liek Gabapentin-Teva 50x300 mg. Okrem toho búšenie srdca, nevoľnosť, vysoký krvný tlak a stres z konfliktov na pracovisku udávala aj v deň, kedy ju záchranná služba odviezla na psychiatrické oddelenie. Súd z uvedeného dôvodu nemal za preukázaný vzťah príčiny a následku medzi nezákonnou detenciou a škodou, t.j. že nezákonná detencia bola jedinou príčinou zníženia pracovného úväzku. Žalobkyňa nepreukázala, že v prípade, ak by k nezákonnej detencii nedošlo, nebolo by jej odporúčané zníženie pracovného úväzku, keď jej evidentne stres a veľká pracovná záťažnosť neprospera ani pred samotnou detenciou. Z vyššie uvedeného dôvodu, keďže súd nemal za preukázanú príčinnú súvislosť medzi nezákonnou detenciou a vznikom škody vo výške 661,22 eur, uvedený nárok žalobkyňi nepriznal.

Nakoniec žalobkyňa listom zo dňa 30.06.2009 požiadala o rozviazanie pracovného pomeru dohodou, nezamestnanou bola v mesiaci august 2009, za ktorý si uplatnila nárok na náhradu škody vo výške 182,30 eur. Uvedený nárok odôvodnila zlou atmosférou na pracovisku, negatívnymi reakciami jej kolegov a študentov. V danom prípade však súd nemal za preukázaný ani vznik škody a ani príčinnú súvislosť medzi nezákonnou detenciou a vznikom škody. Súd mal za to, že rok po nezákonnej detencii neexistuje príčinná súvislosť medzi vznikom škody a nezákonnou detenciou, najmä s poukazom na to, že išlo o slobodné rozhodnutie žalobkyne, ktorá už aj dňa 11.04.2008 pripisovala búšenie srdca, nevoľnosť, či zvýšený tlak aj prípadnému stresu z konfliktných situácií na pracovisku. Žalovaný taktiež poukázal na to, že žalobkyňa vyzvala svojho zamestnávateľa o upustenie od rozširovania nepravdivých informácií, mal tak za to, že z tohto dôvodu nie je možné prípadnú vzniknutú škodu uplatňovať ako nárok z titulu nezákonnej detencie. Pretože príčinná súvislosť predstavuje priamu väzbu vzťahov (objektívnych súvislostí), v rámci ktorého jeden jav (príčina) vyvoláva druhý jav (následok), nebolo možné žalobe ani v tejto časti vyhovieť, keď súd mal za to, že jedinou a bezprostrednou príčinou rozviazanie pracovného pomeru nebola nezákonná detencia, ale práve nepriaznivé pracovné prostredie. Súd poznamenáva, že aj keby v prípade uvedených nárokov na náhradu ušlého zisku boli kumulatívne splnené predpoklady pre vznik zodpovednosti štátu za škodu, súd by bol žalobu v tejto časti zamietol, a to pre nepreukázanú výšku žalovanej sumy, t.j. obdobne ako pri požadovanom ušlom zisku za hospitalizáciu. Žalovaný aj v prípade uvedených nárokov účinne spochybnil výpočet výšky škody s poukazom na príslušné ustanovenie Zákonníka práce, tvrdil, že takýto výpočet nie je spôsobilý hodnoverne preukázať prípadnú reálnu stratu na zárobku, žalobkyňa však napriek tomu zotrvala na ňou uvedených výpočtoch.

21.5 Nakoniec si titulom ušlého zisku žalobkyňa uplatnila aj stratu na príspevku do druhého piliera v sume 88,61 eur tvrdiac, že v mesiacoch apríl a máj 2008 a august 2009 neprispela na svoj starobný dôchodok takou čiastkou ako v štandardných mesiacoch, a to v priamej súvislosti s nezákonnou detenciou a jej následkami. Následne zo žaloby vyplýva, že si sumu 88,61 eur uplatnila za mesiace máj 2008, jún 2008, júl 2008, september 2008, október 2008, apríl 2009 a máj 2009. Pri určení referenčného príspevku do druhého piliera považovala sumu 55,29 eur, pričom vychádzala z hodnoty pripísaných dôchodkových jednotiek v mesiaci apríl 2008 za riadne odpracovaný mesiac marec 2008. Žalovaný uvedený nárok spochybnil, sumu 88,61 eur považoval za veľmi hypotetickú a stanovenie referenčného príspevku do druhého piliera na 55,29 eur za nesprávny. Vzhľadom na odôvodnenie predmetného rozsudku v bodoch 21.1 až 21.3 súd v danom prípade vzhliadol vznik škody a existenciu príčinnej súvislosti medzi vznikom škody a nezákonnou detenciou len v prípade straty na príspevku do druhého piliera za mesiac apríl 2008 (35,44 eur), máj 2008 (23,06 eur) a jún 2008 (11,85 eur), kedy bola žalobkyňa v ústave zdravotníckej starostlivosti a následne práceneschopná. Vo zvyšnej časti súd nemal za preukázanú existenciu príčinnej súvislosti. Hoci v uvedenej časti súd konštatoval vznik nároku na náhradu škody, nárok žalobkyne nemohol priznať z dôvodu zmätočnosti a nepreukázania výšky uplatneného nároku. Žalobkyňa sice predložila súdu výpis z osobného dôchodkového účtu (č. I. 54-55), nepreukázala však, že práve v ňou uvedenej výške došlo k strate na príspevku do druhého piliera. Súd nemal za preukázané, že v prípade, ak by k nezákonnej detencii nedošlo, príspevok do druhého piliera by jej bol pripísaný práve v tej výške, v akej žiadala. Pretože žalobkyňa výšku žalovanej sumy nepreukázala, nešpecifikovala, teda neuniesla dôkazné bremeno, súd žalobe v tejto časti nevyhovetl.

21.6 Pokiaľ ide o nárok na náhradu škody vo výške 1 210,89 eur titulom náhrady trov právneho zastúpenia v konaní vedenom pred Okresným súdom Bratislava I sp. zn. 1Pu/86/2008, vzhľadom na skutočnosť, že žalobkyňa nepreukázala vznik majetkovej ujmy, t.j. že došlo k reálnemu úbytku v jej majetkovej sfére úhradou uvedenej sumy, súd žalobu v tejto časti zamietol. Žalobkyňa mala snahu preukázať vznik tejto škody predložením jednotlivých faktúr od právnych zástupcov, nakoniec však súdu ani tieto listinné dôkazy nevedela predložiť v plnom rozsahu. Súd však poznamenáva, že ani v prípade predloženia faktúr od právnych zástupcov by sa nezaoberal týmto nárokom ako takým, pretože samotné vyčíslenie trov právneho zastúpenia nepreukazuje, že škoda skutočne vznikla.

22. V prípade uplatneného nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v sume 20 000,- eur, ktorý si žalobkyňa uplatnila titulom nezákonnej detencie, negatívneho dopadu na jej rodinné a pracovné prostredie a zdĺhavého súdneho konania s opätovnou viktimizáciou, súd dospel k záveru, že predpoklady vzniku zodpovednosti štátu za škodu sú splnené len v prípade nemajetkovej ujmy titulom nezákonnej detencie. Výšku nemajetkovej ujmy súd určil v sume 800,- eur vzhľadom na negatívny dopad nezákonnej detencie na žalobkyňu, na zásah do jej ľudskej intimity a dôstojnosti. Vznik a existenciu nemajetkovej ujmy mal súd za preukázané predovšetkým čestnými prehláseniami žalobkyne, jej rodinných príbuzných

(č. I. 84), či čestným prehlásením K.. U. J. A. (č. I. 85) a C. K. K. (č. I. 88). Žalobkyňa bola v čase držania v ústave zdravotníckej starostlivosti učiteľkou angličtiny na gymnáziu. V čestnom prehlásení (č. I. 25) opísala svoj zdravotný stav v deň, kedy bola zdravotnou službou odvezená na psychiatrické oddelenie, ako aj okolnosti, za ktorých došlo k jej držaniu v ústave bez jej súhlasu. Uviedla, že celý jej pobyt v ústave niesla veľmi ťažko, mala stres zo zámeny s tetou O. J., ktorá bola na psychiatrii asi dva týždne pred 11.04.2008, sťažovala sa na agresívne a arogantné správanie personálu nemocnice, zatvorenie do klietkovej postele, opakované predvedenie na cvičenie študentov medicíny, mala strach z lekármi navrhovanej elektrolicby, a pod. Tvrdila, že v súvislosti s nezákonnou detenciou utrpela vážnu ujmu v dôsledku hrubého zásahu do jej osobnostných práv. Mala za to, že nedobrovoľné absolvovanie uvedených podmienok bez splnenia zákonných predpokladov predstavuje vážne narušenie jej integrity v rozpore s čl. 17 ods. 6 Ústavy SR a čl. 3 a 5 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Tiež uviedla, že detencia negatívne vplývala aj na jej rodinné a pracovné prostredie, musela sa vyrovnávať sa s reakciou okolia. Tvrdila, že ťažkosti po skončení hospitalizácie (strata na váhe, nespavosť, búšenie srdca) viedli k opakovanej práceneschopnosti a na prekonanie traumy potrebovala pomoc psychológa. Vzhľadom na dĺžku trvania nezákonnej detencie, ktorá bezpochyby mala negatívny dopad na osobnosť žalobkyne, na česť, rodinný a spoločenský život, dospel súd k záveru, že žalobkyni vznikla ujma trvajúca po celú dobu jej držania v ústave zdravotníckej starostlivosti, pričom toto nezákonné obmedzenie osobnej slobody bolo o to intenzívnejšie, keď sa preukázalo, že jej prevzatie do ústavu bez jej súhlasu nemalo zákonné dôvody. Súd mal za preukázané, že nezákonná detencia spôsobila žalobkyni výraznú ujmu na jej základných právach a slobodách, súdu sa preto nejaví za postačujúce poskytnutie iného zadosťučinenia, preto uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch za čas detencie. Pri stanovení výšky náhrady za jeden deň držania v ústave zdravotníckej starostlivosti súd vychádzal zo sumy 40,- eur/deň, ktorú ustálil v porovnaní s výškou nemajetkovej ujmy, ktorá je poskytovaná za každý deň odňatia slobody v štátoch Európskej únie (rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 30 Cdo/ 2357/2010), a preto za obdobie držania žalobkyne v ústave zdravotníckej starostlivosti bez jej súhlasu v trvaní 20 dní (od 11.04.2008 do 30.04.2008) priznal žalobkyni náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 800,- eur, ktorú považoval za primeranú. Súd poznamenáva, že pokiaľ ide o prípadný zásah nezákonnej detencie do života rodinných príbuzných žalobkyne, s tým sa súd nezaoberal, pretože nemajetková ujma musí vzniknúť žalobkyni, ktorá bola nezákonne obmedzená na osobnej slobode. Taktiež sa súd stotožnil s tvrdením žalovaného, že za prípadné nedôstojné podmienky v ústave zdravotníckej starostlivosti, ktoré žalobkyňa podrobne opisovala, štát nenesie zodpovednosť v rámci konania o náhradu škody a nemajetkovej ujmy v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z.

22.1 Žalobkyňa si uplatnila úrok z omeškania aj z požadovanej náhrady nemajetkovej ujmy. V zmysle konštantnej judikatúry však povinnosť zaplatiť náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vzniká až na základe súdneho rozhodnutia, v ktorom je určená doba plnenia, pretože až uplynutím takto určenej lehoty splnenia sa dlžník dostáva do omeškania (viď rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6 Cdo 185/2011), preto z priznaného nároku na náhradu nemajetkovej ujmy súd žalobkyni nepriznal úroky z omeškania.

22.2 Čo sa však týka náhrady nemajetkovej ujmy, ktorú si žalobkyňa uplatnila aj titulom zdĺhavého súdneho konania s opätovnou viktimizáciou, súd žalobu nepovažoval za dôvodnú, pretože predmetnom sporu bola náhrada škody a nemajetkovej ujmy titulom nezákonnej detencie v zmysle § 3 ods. 1 písm. b) v spojení s § 7 zákona č. 514/2003 Z. z. a nie nesprávny úradný postup súdu. Žalobkyňa okrem toho nesprávny úradný postup súdu, t.j. priesťahy, zdĺhavé súdne konanie ani nepreukázala, dokonca ani netvrdila a súd z pripojeného spisu Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 1Pu/86/2008 ani nezistil, že by sa žalobkyňa bola sťažovala na dĺžku súdneho konania, zbytočné priesťahy v konaní, či prípadnú nečinnosť súdu. Vznik a existenciu nemajetkovej ujmy ako náhrady, ktorej sa žalobkyňa v konaní domáhala, je nutné preukázať. Súd mal za to, že žalobkyňa v tomto smere neuniesla dôkazné bremeno, keď v priebehu konania nepreukázala, že jej ujma vznikla a že vznikla práve v dôsledku zdĺhavého súdneho konania. Preukázanie, že zásah do práv žalobkyne nezákonným rozhodnutím mal skutočne následok v podobe vzniku nemajetkovej ujmy, zaťažuje poškodeného, teda žalobkyňu. Právne relevantná je len taká nemajetková ujma, ktorej vznik je v príčinnej súvislosti s nezákonnou detenciou/ zdĺhavým súdnym konaním. Žalobkyňa však v priebehu konania nepreukázala, že by jej v dôsledku súdneho konania bola spôsobená nemajetková ujma. Zo žiadnych ňou uvádzaných tvrdení nemožno vyvodit', že v dôsledku súdneho konania došlo k závažným negatívnym následkom vo sfére žalobkyne, teda že by jej vznikol nárok na nemajetkovú ujmu. Samotná dĺžka súdneho konania a vykonávania dokazovania bez uvedenia konkrétneho následku nemá vo vzťahu k nároku na nemajetkovú ujmu bez preukázania

ich vzniku v príčinnej súvislosti práve s ňou uvedenou zdĺhavosťou súdneho konania právnu relevanciu. Predložené čestné prehlásenia (žalobkyne, jej rodinných príbuzných a ďalších dvoch svedkov) však súd nepresvedčili o vzniku nemajetkovej ujmy, nepredstavujú relevantný dôkaz o utrpení nemajetkovej ujmy, najmä nie v príčinnej súvislosti práve s namietaným súdnym konaním. Priznanie zadosťučinenia v peniazoch v zmysle ustanovenia § 17 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. predpokladá, že iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak. Pre priznanie nemajetkovej ujmy však sama závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy nie je jediným a výlučným faktorom pre určenie zadosťučinenia v peniazoch. Právne relevantná je len taká nemajetková ujma, ktorej vznik je v príčinnej súvislosti s neoprávneným zásahom. Základným predpokladom uplatnenia majetkovej satisfakcie je existencia nemajetkovej ujmy, teda existencie skutočnosti, že došlo k neoprávnenému zásahu a nemajetková ujma už vznikla a preukázanie, že zásah do osobnostných práv mal skutočne tvrdený následok. Preukázanie vzniku takéhoto následku zaťažuje poškodeného. Súd tiež poznamenáva, že si žalobkyňa uplatnila nárok na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 20 000,- eur, pričom nešpecifikovala, akú časť si uplatňuje titulom nezákonnej detencie a akú časť titulom zdĺhavého súdneho konania s opätovnou viktimizáciou.

23. Žalobkyňa si samostatne uplatnila aj nárok na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 16 885,- eur titulom nesprávneho úradného postupu Ministerstva spravodlivosti SR, ktorý videla v procese predbežného prerokovania jej nároku na náhradu škody Ministerstvom spravodlivosti SR. Tvrdila, že predbežné prerokovanie prebehlo úzko formálne, ministerstvo nereagovalo na opakované výzvy jej právneho zástupcu na osobné rokovanie, či vysvetlenie prípadných nejasností. Namietala, že ministerstvo v odpovedi zo dňa 06.02.2013 nekonkretizovalo dôvody, pre ktoré neuspokojil jej nárok. Proces a aj výsledok predbežného prerokovania ministerstvom pociťovala ako opovrhnutie zo strany štátnej moci jej bolestnou situáciou, ako pokračovanie zásahu začatého nezákonnou detenciou. Predmetný nárok na náhradu nemajetkovej ujmy súd nepovažoval za dôvodný a ani za preukázaný. Žalobkyňa namietala postup ministerstva, ktorý je však určený priamo v zákone č. 514/2003 Z. z. Z ustanovenia § 15 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. vyplýva, že nárok na náhradu škody je potrebné vopred predbežne prerokovať na základe písomnej žiadosti poškodeného o predbežné prerokovanie nároku s príslušným orgánom. Následne podľa § 16 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z., ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody alebo uspokojí iba jeho časť do šiestich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti alebo ak príslušný orgán písomne oznámi poškodenému, že neuspokojí jeho nárok na náhradu škody, môže sa poškodený domáhať uspokojenia nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde. Keďže žalobkyňa ňou tvrdený nesprávny úradný postup ministerstva nepreukázala a podľa názoru súdu Ministerstvo spravodlivosti SR postupovalo pri predbežnom prejednaní nároku žalobkyne v súlade so zákonom, súd žalobe v tejto časti nevyhovel. Pretože súd nemal za preukázaný nesprávny úradný postup, s ďalšími podmienkami potrebnými na vznik zodpovednosti štátu za škodu, sa už nezaoberal.

24. Vzhľadom na vyššie uvedené súd priznal žalobkyňu sumu 13,94 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,75% ročne zo sumy 13,94 eur od 11.02.2013 do zaplatenia titulom náhrady škody a sumu 800,- eur titulom náhrady nemajetkovej ujmy za držanie v ústave zdravotníckej starostlivosti po dobu 20 dní a vo zvyšnej časti žalobu zamietol.

25. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

Podľa § 396 ods. 3 CSP, ak odvolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne o náhrade trov súd prvej inštancie v novom rozhodnutí o veci.

26. O nároku na náhradu trov konania (prvoinštančného a odvolacieho) súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 a § 396 ods. 3 CSP. Súd dospel k záveru, že hoci žalobkyňa bola úspešná čo do sumy 13,94 eur titulom majetkovej škody a sumy 800,- eur titulom nemajetkovej ujmy priznanej za nezákonnú detenciu, vo zvyšnej časti (majetková škoda vo výške 2 584,69 eur a nemajetková ujma 16 885,- eur) bola neúspešná, pretože súd žalobu v tejto časti zamietol. Žalobkyňa tak bola neúspešná čo do sumy 19469,69 eur a úspešná čo do sumy 813,94 eur. Úspech potom v tomto konaní možno priznať žalovanému (pri žalovanej sume 2 598,63 eur titulom skutočnej škody, 16 885,- eur a 800,- eur titulom nemajetkovej ujmy je

čiasočný úspech žalobkyne 4,01%, čiasočný úspech žalovaného 95,99%, celkový úspech žalovaného je 91,98%). Súd poznamenáva, že zásadu úspechu (žalobkyne) vo veci súd uplatnil v tomto prípade aj na požadovanú náhradu nemajetkovej ujmy za nezákonnú detenciu, pretože výška plnenia závisela od úvahy súdu. Žalobkyňa bola v tejto časti úspešná, keďže jej bola priznaná aspoň časť uplatneného nároku (vid' uznesenie Krajského súdu v Trnave sp. zn. 10Co/191/2017 z 13.12.2017). Nakoniec však celkový úspech v spore prináleží žalovanému. Keďže si však žalovaný neuplatnil náhradu trov konania, súd rozhodol tak, že žalovanému nepriznal nárok na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno písomne podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Bratislava I.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 CSP). Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.